

ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พ.ศ. ....

(นายปิยบุตร แสงกนกกุล พรรคอนาคตใหม่ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

เสนอมา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
พ.ศ. ....

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มีเนื้อหาละเมิดสิทธิมนุษยชนและขัดกับหลักนิติธรรม

เหตุผล

โดยที่คณะนายทหารกลุ่มหนึ่งในชื่อ “คณะรักษาความสงบแห่งชาติ” (คสช.) ซึ่งนำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกในเวลานั้น ได้ก่อรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศในวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และตั้งตนเป็น “รัฐประหาร” ออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จากนั้น เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกาศใช้ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติก็มีอำนาจในการออกคำสั่งได้อีกตาม มาตรา ๔๔ นั้น

การใช้อำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งหมดนี้ได้รับรองเอาไว้ทั้งหมด กล่าวคือ ประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ได้ประกาศหรือสั่งไว้ตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จนถึงวันที่คณะรัฐมนตรีที่เกิดขึ้นตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เข้ารับหน้าที่นั้น ได้ถูกรับรองให้มีผลทางกฎหมาย ขอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ และเป็นที่สุด ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๗ และรับรองต่อเนื่องไปในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๔ ก็ได้ถูกรับรองให้ชอบด้วย กฎหมายและรัฐธรรมนูญและเป็นที่สุด ไว้ในมาตรา ๔๔ นั้นเอง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๕ ยังกำหนดให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจตามมาตรา ๔๔ ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เข้ารับหน้าที่ ซึ่งคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาตินี้ได้ถูกรับรองให้ชอบ

ด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญและเป็นที่สุด ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙

ตลอดช่วงเวลาของการครองอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จำนวนมากที่มีเนื้อหาที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน ขัดหลักนิติธรรม ขัดหลักความยุติธรรม หรือขัดรัฐธรรมนูญโดยตัวมันเอง แต่ประกาศและคำสั่งเหล่านี้ก็ไม่มีทางที่จะขัดกฎหมายและรัฐธรรมนูญได้เลย เพราะ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙ ได้รับรองความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายไว้ทั้งหมด แม้คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติไปแล้วหลายฉบับ แต่ก็ยังคงหลงเหลือประกาศและคำสั่งอีกจำนวนมากที่มีเนื้อหาละเมิดสิทธิมนุษยชน ขัดกับหลักนิติธรรม และปราศจากการมีส่วนร่วมของประชาชน หากประกาศและคำสั่งเหล่านี้ดำรงอยู่ต่อไป ย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งในด้านสิทธิเสรีภาพ เศรษฐกิจ สังคม และชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ประกาศและคำสั่งเหล่านี้ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และขัดกับหลักการประชาธิปไตย ในขณะที่ประเทศไทยกำลังทยอยกลับเข้าสู่ระบบปกติ โดยเริ่มต้นจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นใดที่ต้องคงประกาศและคำสั่งเหล่านี้ไว้ เพื่อให้ประเทศไทยได้เริ่มต้นกลับเข้าสู่ประชาธิปไตยและยึดมั่นในหลักนิติธรรมอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

พ.ศ. ....

.....

.....

.....

.....
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็น
ต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความ
สงบแห่งชาติ ตามที่ระบุในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้จำหน่ายคดีในความผิดตามประกาศ
คณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้
ทั้งหมด และให้ถือว่าจำเลยที่เคยต้องคำพิพากษาตามประกาศและคำสั่งที่ถูกยกเลิกไม่มีความผิด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บัญชีแนบท้าย

พระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พ.ศ. ...

๑. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
๒. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (เฉพาะ) ฉบับที่ ๒๕/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
๓. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
๔. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
๕. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
๖. ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
๗. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘
๘. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘
๙. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๘
๑๐. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘
๑๑. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
๑๒. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
๑๓. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
๑๔. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
๑๕. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙
๑๖. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๐
๑๗. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
พ.ศ. ....

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

แม้คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติไปแล้วหลายฉบับ แต่ก็ยังคงหลงเหลือประกาศและคำสั่งอีกจำนวนมากที่มีเนื้อหาละเมิดสิทธิมนุษยชน ขัดกับหลักนิติธรรม และปราศจากการมีส่วนร่วมของประชาชน หากประกาศและคำสั่งเหล่านี้ยังคงดำรงอยู่ต่อไป ย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งในด้านสิทธิเสรีภาพ เศรษฐกิจ สังคม และชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ประกาศและคำสั่งเหล่านี้ยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ขัดกับหลักการประชาธิปไตย ทั้งยังตรึงชนและถูกประกาศใช้โดยปราศจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นเพื่อให้ประเทศไทยได้เริ่มต้นกลับเข้าสู่ประชาธิปไตยและยึดมั่นในหลักนิติธรรมอย่างแท้จริง จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พ.ศ. .... มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๒.๑ ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามที่ระบุในบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ จำนวน ๑๗ ฉบับ ได้แก่

๒.๑.๑ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗/๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามชุมนุมทางการเมือง

๒.๑.๒ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (เฉพาะ) ฉบับที่ ๒๕/๒๕๕๗ เรื่อง ให้มารายงานตัวหรือแจ้งเหตุขัดข้อง

๒.๑.๓ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การดูแล และสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์

๒.๑.๔ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

๒.๑.๕ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด

๒.๑.๖ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๙/๒๕๕๗ เรื่อง ความผิดสำหรับการสนับสนุนการชุมนุมทางการเมือง

๒.๑.๗ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๘ เรื่อง การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ

๒.๑.๘ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายที่คุ้มครองประโยชน์สาธารณะ และประชาชนโดยส่วนรวม

๒.๑.๙ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๕๘ เรื่อง แก้ไขคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓/๒๕๕๘

๒.๑.๑๐ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๘ เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๑.๑๑ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๙ เรื่อง การยกเว้นการใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๑.๑๒ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔/๒๕๕๙ เรื่อง การยกเว้นการใช้บังคับกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมสำหรับการประกอบกิจการบางประเภท

๒.๑.๑๓ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙/๒๕๕๙ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๒.๑.๑๔ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓/๒๕๕๙ เรื่อง การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดบางประการที่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบเรียบร้อยหรือบ่อนทำลายระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๒.๑.๑๕ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๔/๒๕๕๙ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๑๕๕๘

๒.๑.๑๖ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการให้อำนาจกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย

๒.๑.๑๗ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ

๒.๒ ให้จำหน่ายคดีในความผิดตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติในบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมด และให้ถือว่าจำเลยที่เคยต้องคำพิพากษาตามประกาศและคำสั่งที่ถูกยกเลิกไม่มีความผิด